

NCRZ - het reilen en zeilen door de jaren heen. Ton Nientied.

De Nederlandse Commissie Record-Zeevissen werd in Amsterdam **opgericht op 12 maart 1971**. Het bestuur bestond uit voorzitter **Jacob Boom** (beëdigd tolk en vertaler), secretaris **Dr. Dolf Boddeke** (visserij-bioloog), **dr. Ab Kessler** (bioloog), **Cor van Heugten** (hengelsportpublicist) en **Hans Doeleman** (hengelsportjournalist).

De bedoeling was officiële recordlijsten bij te houden van in de Nederlandse kustwateren met de hengel gevangen zeevissoorten. In Engeland en Ierland bestonden deze lijsten al een aantal jaren, dus bovenvermelde enthousiaste vissers dachten: dit willen we in Nederland ook!

Het eerste reglement werd opgesteld door een vertaling te maken van het reglement van het British Record (rod-caught) Fish Committee, aangevuld met enkele EFSA bepalingen. Diverse bestuursleden waren ook lid van de EFSA (European Federation of Sea Anglers), dus ze gebruikten een stuk kennis, dat al aanwezig was.

Er werd onderscheid gemaakt tussen 3 categorieën, te weten Nederlands kust- en zeewater (later genaamd Nederlands Continentaal Plat), Europees zeeën en Wereldzeeën.

Een afwijking met de Engelse en Ierse gebruiken is, dat de Nederlandse recordlijst niet alleen wordt bijgehouden naar gewicht, maar ook naar lengte. Ook buitenlandse vissers kunnen een claim indienen van een in Nederlands kust- en zeewater gevangen vis.

En zo verscheen de **1e recordlijst Nederlands kust- en zeewater** (minimaal 10 gram voor gewichtsrecords en 10 centimeter voor lengterecords) per 1-1-1973 met 9 vissoorten op de lijst. Hieronder een bot van 47 cm van L. Koperberg, een geep van 80 cm van G. Knook, een ruwe haai van 63 cm van C. Molenkamp en een schelvis van 57 cm/ 1800 gram van K. Bartelings. Nog steeds vissen, waar je blij van wordt, als je ze al weet te vangen.

De **1e recordlijst Europees zeewater** (minimaal 1 kg, later verlaagd naar min. 500 gram) was vanaf het begin indrukwekkend. Per 1-1-1973 stonden er meteen al 20 vissoorten op de recordlijst. Hiervan kwamen er 19 uit de bekende, zeg maar beroemde stekken uit Ierland: Kinsale, Dungarvan, Kenmare, Tralee, Youghal, Westport en Valentia Island. De ruwe haai van 18,5 kg van C.J van de Wetering was indrukwekkend net als de blauwe haai van 65,9 kg van S. Timmermans. En wat te denken van een tarbot van 8,3 kg van G. Twigt en een zeeengel van 24,9 kg van H. Brons!! Records die in latere jaren overigens alle verbeterd werden, soms al het jaar erop, soms pas na ruim 10 jaar.

Vangsten van vóór de oprichtingsdatum konden ook geclaimd worden. Voorzitter Jacob Boom, zelf een enthousiast sportvisser, kwam dan ook op de 1e recordlijst Europees water terecht met een in Lymington, Engeland op 30-7-1970 gevangen neushaai (tegenwoordig aangeduid als haringhaai) van 180 Lbs (81,5 kg). De Engelse Shark Angling Club beloofde deze vangst, gedaan vanaf de boot Diane II van schipper J. Wreyford met een fraai vangstcertificaat.

Het **alleroudste record** is van 14-7-1969, een vis gevangen bijna 2 jaar vóór de oprichting van de NCRZ. We hebben het hier over de door Haarlemse hengelsportwinkelier Paul Goedvolk op Valentia Island gevangen vleet. De vleet had een lengte van 217 cm, een breedte van 172 cm en de officiële Samson weegschaal gaf op de kade van Cahircaveen een gewicht aan van 84,4 kg. Paul ving deze vis met een W&B Special hengel en de altijd betrouwbare Penn Senator 6/0, vol gespoeld met 1 mm dik nylon. Een makreel aan een running-boom systeem deed de vleet toehappen.

Aangezien dit record in latere jaren nooit verbroken werd en de vleet heden ten dage een beschermde vissoort is, niet meer aangeland en dus niet meer gewogen kan worden, zal dit record "tot in de eeuwigheid" op de recordlijst blijven staan.

Bovenstaande vangstgegevens staan alle vermeld op de claimformulieren, die bewaard worden in het uitgebreide archief van de NCRZ. Ook zijn van alle records van elke vissoort de vangstgegevens terug te vinden op de site van de NCRZ (www.ncrz.nl) onder de kop Archief.

Dat de vleet nog veel zwaarder kan worden beweest Hans Dijkman rond 2008. Hij ving aan boord bij schipper Hamish Currie in de Red Bay, Noord Ierland een vleet van ruim 113 kg (blijkbaar dus toch gewogen) met een lengte van 234 cm en een breedte van 193 cm. Een record, maar officieus!

De **1e recordlijst Wereldzeeën buiten Europa** (minimaal 10 kg, per 1-1-2011 verlaagd naar min. 5 kg) verraste meteen met 4 records, waarvan enkele spetterende. Een in Massachusetts, USA gevangen blauwvintonijn van 252 kg van R. van Giessel sierde de 1e lijst en een door H.C Albers in Mozambique gevangen zwartpunt rifhaai van 105,6 kg mocht er ook wezen. De meest bijzondere vangst was van B. Augustijn, die vanaf een weerschip op de Atlantische Oceaan een 2,94 meter lange blauwe haai ving van 150 kg, een record dat tot op de dag van vandaag niet is gebroken.

In de beginjaren werden in Nederland gevangen vissen nogal eens verstuurd naar secretaris Dr. Dolf Boddeke. Hij was werkzaam op het **RIVO** (Rijksinstituut voor

Visserij Onderzoek), Haringkade 1 te IJmuiden. De toegezonden vissen werden allereerst gedetermineerd (de soort vastgesteld, dus is het een koolvis of een pollak?), daarna gewogen en opgemeten. Voor het verzenden werd een uitvoerige instructie gegeven hoe de vis verpakt moest worden, zodat de vis niet zou gaan stinken of door natte verpakking alsnog zou kunnen ontsnappen....

Bijzondere vissen, zoals in 1977 de vorskwab, werden na registratie doorgezonden naar het Zoölogisch Museum om daar door dr. Han Nijssen, conservator van de vissencollectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie, in de collectie te worden opgenomen. Hiermee wordt het wetenschappelijk aspect van het werk van de NCRZ benadrukt.

In de jaren daarna werd de bekendheid van de NCRZ langzaam groter. Internet was er nog niet, dus het was vaak mond op mond reclame. De ene visser zei het tegen de volgende en er kwamen lijstjes met actuele records te hangen bij een aantal hengelsportzaken.

Commissielid Hans Doeleman was hengelsportjournalist en hij regelde, dat het jaarverslag van de NCRZ inclusief alle 3 recordlijsten werden geplaatst in een van de grote dagbladen. Hierin had Hans, zelf in 1975 nog schrijver van een handboekje voor sportvissers (genaamd Viswijzer), de **rubriek "Aan de haak"**. Je kon Hans bellen of schrijven over indrukwekkende vangsten en deze werden dan regelmatig in de krant vermeld.

Het is tegenwoordig een beetje ondenkbaar, maar zoals je bij de muziek een tipparade had, was er bij de visvangsten een **NOS visparade**. Wekelijks werd er op de radio verslag gedaan van bijzondere vangsten. Vang je begin oktober een mooie eerste kabeljauw van 80 cm op de pier van Hoek van Holland, geef het door aan Hans en je vangst kwam in aanmerking om te worden benoemd in de NOS visparade. In het radiosportprogramma **"Langs de Lijn"** van de NOS werd elke woensdagavond aandacht besteed aan de vangsten in het zoute én zoete water. Er werden lijsten bijgehouden van de grootste vis per soort in een bepaalde maand, in het betreffende jaar en aller tijden, het zgn NOS-recordboek. Heerlijk toch!

Vele claims bereikten de NCRZ dan ook via die NOS visparade en ook wel via commissielid dr. Ab Kessler, die tevens visregistrator was bij de EFSA. De recordlijst van de NCRZ werd destijds ook opgenomen in de Nederlandse uitgave van het Guinness Book of Records.

Het zal duidelijk zijn dat op deze manier **de bekendheid van de NCRZ steeds groter werd en het aantal records en recordverbeteringen gestaag steeg**. Per 1-1-1982 was het aantal records Nederlands water al gestegen van 9 tot 47, op de Europese lijst van 20 naar 47 en op de wereldlijst van 4 naar 27.

Traditioneel houden veel visverenigingen recordlijsten bij van de vangsten van de bij hen aangesloten leden.

Het is mooi om je vangst op zo'n lokale lijst te krijgen, maar het mooiste is natuurlijk om een heus Nederlands record te vangen en je naam terug te vinden op de officiële Nederlandse recordlijst.

Dat er vissers zijn, die er "alles" voor over hebben om op de recordlijsten van de NCRZ te komen en daarbij over de scheef gaan, bleek al meteen in de begintijd.

Zo kwam in 1975 **de braam** voor het eerst op de Nederlandse recordlijst terecht.

Enkele maanden later kopte een persbericht: Recordbraam spoelde gewoon aan.

Het krantenartikel luidde als volgt:

De NCRZ betreurt het ten zeerste bekend te moeten maken, dat de zeevis BRAAM ten onrechte als nieuw Nederlands record op de onlangs openbaar gemaakte lijst per 1-1-1975 is opgenomen. De braam is inmiddels van de lijst afgevoerd; de zogenaamde vanger J.T. Jeensma uit Petten is wegens bedrog als recordhouder geschrapt en voor het leven buitenspel gezet als kandidaat-recordhouder voor welke vissoort ook.

Het is de NCRZ, aldus secretaris dr. Dolf Boddeke, gebleken dat de betreffende braam langs het Nederlandse strand is aangespoeld en daar nog levend in de branding is aangetroffen door de heer Jeensma. Van dit laatste namelijk blijkt een geheel te goeder naam en faam bekend staande zeevisser getuige te zijn geweest. Een andere getuige, die nabij de vindplaats stond te vissen, legde eveneens een belastende verklaring af.

Braam spoelt wel vaker aan, aldus visserijbioloog Boddeke, maar de laatst bekende onverdachte hengselvangst van een braam stamt uit 1954. Boddeke: "Het bedrog is daarom zo tragisch, omdat er bij de NCRZ tenslotte niets te winnen is met een recordmelding, het is volstrekt een erezaak. Onbegrijpelijk, dat iemand zich tot een dergelijke handelwijze verlaagt".

Aldus het krantenartikel.

Curieus is, dat op 20-11-1976 H. Bakkenhoven uit Haarlem wél een beste braam aan de hengel ving (2700 gram/59 cm) om 3 jaar later op 25-11-1979 verbroken te worden door de heer Duyndam uit Noordwijk (2750 gram/64 cm).

Het Leidsch Dagblad van 27-11-1979 deed verslag.

Noordwijk: Vol trots poseert mevrouw Duyndam met de vis, die haar echtgenoot zondagmiddag uit de Noordzee viste. "Daar stond hij wel even van te kijken toen hij zijn hengel ophaalde", zegt mevr. Duyndam. " Aan het eind van de lijn zat niet het verwachte scholletje of scharretje, maar een heel vreemde vis. Zo'n 64 cm lang en bijna 3 kilo gewicht. en bovendien prachtig gekleurd, variërend van paars en grijs tot wit".

De heer Duyndam is al heel wat jaren lid van de Noordwijkse hengelervereniging, maar zo'n vis heeft hij in al die jaren nog nooit opgehaald. Duyndam nam zijn vangst mee naar een vriend, die de vis maar eens aan een oordeelkundig onderzoek moest onderwerpen, maar ook hij kon de gekieuwde zwemmer niet thuisbrengen. Besloten werd de vis in te vriezen en maandag het rijksmuseum voor natuurlijke historie in Leiden te bellen. Dat gebeurde en maandagmorgen werd de vis door medewerkers van het museum opgehaald. De bijzondere vangst van de heer Duyndam blijkt een "braam" te zijn, familie van de bekende brasem, alleen komt dit exemplaar uit verdere streken. Volgens de heer Egmond van het museum hoort de vis thuis in de diepere gedeelten van de Atlantische Oceaan. In het laatste deel van het jaar trekken de vissen alleen naar het noorden, waar er wel eens een aanspoelt. Volgens de heer Van Egmond is dit de eerste die door een hengelaar op het droge werd gehaald. Aldus het krantenartikel. Dit artikel zit in het archief van de NCRZ met de aantekening van dr. Boddeke bij de mededeling van de heer Van Egmond dat dit de eerste braam was die door een hengelaar werd gevangen: onzin. Een aan de hengel gevangen braam stond immers al enkele jaren op de recordlijst van de NCRZ!

Dat de vangst een spectaculaire was, blijkt wel uit het feit dat tot op heden niemand dit record heeft kunnen breken.

Dr. Boddeke vermeldde in het jaarverslag van 1980, dat wat betreft de Nederlandse records de jacht op kleinere soorten dan de geijkte sportvissen (kabeljauw, schar, schol, tong, e.d.) thans definitief begonnen is, nu het bepaald **niet meer zo eenvoudig is om een bestaand record van een "courante soort" te verbeteren**. Om daaraan toe te voegen: al bewijzen de flinke verbetering van het record tong (12-10-1980 53 cm/ 1615 gr Hr. de Lange uit Zoutelande) en het nieuwe gewichtsrecord schar (19-1-1980 725 gr Hr. de Graaf uit Maassluis) dat het nog steeds mogelijk is.

Hoe stond het er destijds dan voor met de records van de "courante soort" sportvissen?

Wat de **kabeljauw** betreft, ving Herman Buckens uit Hoogerheide op 28-12-1972 het eerste record. Een vis van 1,13 meter en 17 kilo. Op 29-12-1976 werd dit record verbroken door K. Meynendockx uit België. Zijn kabeljauw was 1,17 meter en 18,5 kilo.

Dat de woorden van Dr. Boddeke over het niet meer zo eenvoudig verbeteren van een record van een courante soort al zo snel geloochenstraft zouden worden, had hij ook niet kunnen bevroeden. Zo ving op 31-3-1984 Kees Krab uit Schoorl vanaf de strekdammen van Petten de kabeljauw van zijn leven. 125,5 centimeter en 20 kilo 650 gram!! En dát vanaf de kant. Steeds als je 20 jaar later op de strekdammen van Petten stond te vissen, kwam Kees op zijn brommertje aanrijden om te vragen of er nog wat te vangen was. En steevast kwam het verhaal van zijn wondervangst. En als

Vermeldenswaardig is in het **Nederlandse water** de eerst geregistreerde vangst van een door E. Stoop (laat dat nu de later zo bekend geworden Ed Stoop van Vis-TV zijn....) in Hoek van Holland gevangen Cohozalm. Deze oorspronkelijk van de Amerikaanse westkust afkomstige vis werd in die jaren gekweekt in Frankrijk. Het zou zo maar kunnen zijn dat er een paar ontsnapt zijn met de vangst in Hoek van Holland als gevolg.

Voorts werden er in Haamstede enkele gevlekte gladde haaien gevangen, waarvan het exemplaar van P. Voorbraak uit Nieuw Vossemeer de grootste en zwaarste was: 125 cm en 8,3 kg. In de wetenschappelijke literatuur werd destijds vermeld dat de maximale lengte van deze haaiensoort 120 cm was. Tegenwoordig weten we beter, want het lengtorecord staat sinds 2004 op 143 cm, een vangst van Willem Suikerbuik uit Bergen op Zoom.

In het **Europese water** werd er door F. Kok uit Amsterdam in Tralee Bay, Ierland een scherpsnuitrog van 72,6 kg gevangen, een record dat heden ten dage nog steeds staat.

Bij de **Wereldzeeën** was in die jaren Andreas Jeursen uit Swartbroek zeer actief. Hij ving records barracuda, black grouper, blauwe marlijn, goudmakreel, Nassau grouper, speervis en witte marlijn. Op de recordlijst NCRZ naar aantal records (zie www.ncrz.nl) is te zien, dat er van die records alleen de black en de Nassau grouper nog niet verbroken zijn.

Ook Jan Brune, hengelsportwinkelier uit Den Haag stond in 1983 op de lijst met de records cobia, tijgerhaai, yellowtail kingfish, Warsaw grouper, zwarte marlijn en zwartvinhaai. Om daar in latere jaren ook nog eens records adelaarsrog, greater amberjack, hondstonijn, pijlstaartrog en roosterfish aan toe te voegen. Plus op de Azoren, dat valt onder de Europese wateren een blauwe marlijn van 324 kg. Van al deze records houden er nog steeds 5 stand.

En dan Jaap Tuit, ook uit Den Haag, en in die dagen een bekende Big Game visser, die op zijn visreizen bestemmingen over de gehele aardkloot aandeed. Hij was houder van de records grootoogtonijn, blauwvintonijn, zilverpunthaai plus van het record zwaardvis, gevangen in Sesimbra, Portugal. Jaap Tuit wist zijn eigen record blauwvintonijn van 409,2 kg uit 1980 tot 2x toe te breken. Op de Prince Edward Islands in Canada ving hij in 1982 een exemplaar van 480,8 kg en in 1983 een monster van 550 kg. Dit is de zwaarste vis, met de hengel gevangen en op de kade gewogen, op alle lijsten van de NCRZ.

Dit record van Jaap Tuit houdt uiteraard nog steeds stand net als de in Portugal gevangen zwaardvis van 170 kg.

Arie de Ligst begon zich ook te roeren met de vangst van records greater amberjack en een dusky shark van 191 kg in Islamorada, USA. Ook op de Europese lijst had

Arie records met een scharretong en een zonnevis en op de Nederlandse lijst is hij nog steeds terug te vinden met een record puitaal.

-0-

De zomer van 1983 had een prachtige zomer. De **verwachte kleinere soorten** en ook de **zeldzamere soorten van zuidelijke origine** werden als Nederlands record geclaimd. De records van mul, zwartooglipvis, gehoornde slijmvis en ombervis komen voor het eerst op de recordlijst Nederlands zeewater. De ombervis van 56 cm/1330 gram werd gevangen voor de kust van Texel door Gert van Dijk uit Amsterdam. Dat het een zeldzame vangst betreft blijkt wel uit het feit dat dit record nog steeds stand houdt.

Ook werd er een prik gevangen, deze kwam op de recordlijst, maar werd er in 1987 weer van af geschrapt. De reden was de twijfel aan de weidelijke vangst van deze soort, omdat de bek in feite een zuignap is. Bovendien: de prik wordt niet tot de vissen gerekend, maar tot de rondbekken (cyclostomata), parasitair levende dieren, die leven van het bloed van hun gastheervis.

In de 80-er jaren ontwikkelde de **bootvisserij** zich snel. Beperkte de bootvisserij zich tot dan toe voornamelijk tot het vissen vanaf een grote kotter, nu kwamen er steeds meer kleine visbootjes op het water. Met het navigatiesysteem van de eerste generatie Philips satelliet navigatie werd het mogelijk om een wrak te vinden en dat gaf bepaalde records een ware "boost".

Daarnaast begon men te vissen met ander aas dan zeepeieren en zagers. Het **kunstaas** deed zijn intrede.

Een typisch voorbeeld van zo'n recordverbetering in Nederlandse wateren is de pollak. Werd deze vis voorheen voornamelijk gevangen aan de verenpaternoster, nu werd er gericht op gevist met kunstaas en dat leverde grotere exemplaren op. In het jaarverslag van 1985 werd gemeld dat er door Kees Vrijer uit Noord-Scharwoude aan kunstaas een **pollak** was gevangen van 74,5 cm/ 3.440 gram. Het was een 4 jaar oud mannetje en werd bestempeld als een voor het Nederlands kustgebied nauwelijks voor mogelijk gehouden kanjer.

Het kunstaas leidde blijkbaar tot ongekende mogelijkheden om records te breken. Dat wordt onderstreept door de ontwikkeling van datzelfde record pollak, dat jaar na jaar gebroken werd om tenslotte (voorlopig?) te eindigen in het lengtorecord uit 1999 van G. Dersjant uit Den Haag (90,2 cm) en het gewichtsrecord uit 2002 van J. Witte uit Borssele (7.870 gram).

De bootvisserij leidde ook tot recordverbeteringen van de koolvis, de zeekarper en de griet.

Omdat de bootjes steeds verder de zee op gingen, werd er door de NCRZ nog eens goed gekeken naar de **indeling in de categorieën Nederland, Europa en Wereld**. Voorheen behoorde tot Nederlands kustwater de zone tot 12 mijl uit de kust. Als je met je bootje nu eens 15 mijl uit de kust viste, hetgeen volop gebeurde, had je dan de vis nog wel in Nederland gevangen of moest je nu zeggen: ik ving hem in Engeland? De indeling moest dus iets preciezer worden omschreven.

De 1e categorie het Nederlandse kust- en zeewater omvat nu het gehele Nederlands Continentaal Plat.

De 2e categorie Europese zeewateren betreft de Atlantische Oceaan ten oosten van 30 graden W.L. inclusief Groenland en de Azoren. In de Middellandse Zee geldt de 200 mijls zone van de Europese landen en voor de Noordelijke IJszee geldt de grens tussen Europa en Azië.

De rest behoort tot de 3e categorie Wereldzeeën.

Weliswaar werden er records gebroken door de toename van de bootvisserij en het gebruik van nieuwe technieken en materialen, toch waren er **zorgelijke berichten voor de Nederlandse zeesportvisserij**. De algehele trend in de Noordzee was een sterke verjonging van vrijwel elk visbestand door veel te intensieve visserij en de achteruitgang van een aantal belangrijke vissoorten (kabeljauw). Dit schiep uiteraard een ongunstig klimaat voor recordverbeteringen en gevreesd werd, dat de animo om op zee te gaan vissen af zou nemen.

De samenwerking met de eerder vermelde NOS Zeevisparade kwam in maart 1989 tot een abrupt einde door de plotselinge opheffing van de NOS Zeevisparade. Gelijktijdig werd het hele gegevensbestand vernietigd, zodat alle bestaande NOS recordlijsten verdwenen. **Sindsdien verzorgt de NCRZ niet alleen de oudste, maar ook de enige lijst van Nederlandse record-zeevissen ten behoeve van de Nederlandse zeesportvisserij.**

Begin 1990 werd de **samenstelling van de commissie ingrijpend gewijzigd**. Jacob Boom, oprichter en voorzitter van de commissie sinds 1971 trad af i.v.m. zijn leeftijd. Hij bleef aan als lid van de commissie, maar dan als ere-voorzitter.

Zijn plaats werd ingenomen door **Hans van Loenen**, die al sinds 1981 in de commissie zat.

Secretaris dr. Dolf Boddeke trad na 19 jaar ook af, dit i.v.m. zijn te drukke werkzaamheden bij het RIVO. Hij bleef wel aan als wetenschappelijk adviseur van de commissie.

Zijn plaats werd ingenomen door **Carel Boonen** uit Huizen, een bekende wedstrijdvisser bij de EFSA.

Last, but not least trad toe tot de commissie **Peter Dohmen**, hoofdredacteur van Sportvissers magazine en Zeehengelsport. Hiermede was de publicitaire aandacht voor spectaculaire records en recordverbeteringen verzekerd!

-0-

In de reiswereld was het inmiddels normaal om 's zomers naar warmere streken te trekken. De kusten van Spanje en Zuid Frankrijk werden volgebouwd om de toeristenstroom te kunnen verwerken. De sportvissers die in het bezit waren van een bootje met trailer zagen aan de kusten prachtig viswater en een aantal besloot om jaarlijks hun geluk te beproeven op deze uitdagende wateren. Zo bezochten de nodige sportvissers bij **La Rochelle** het schiereiland **Ile d'Oleron** aan de Franse zuidwest kust. Rein Hartland uit Schoorl ving hier in 1987 al een schitterende ombervis van 24,5 kg, een nieuw record Europese wateren. Henk Steenhuis uit Sint Pancras deed daar in 1993 met zijn ombervis van 26,3 kg nog een schepje bovenop. Henk Steenhuis ving er in 1995 ook nog een gevlekte zeebaars van 1,47 kg.

Hank Perree uit Breda, de bekende schipper van de in Vlissingen gestationeerde charterboot ms. Wiesje, pikte in 1995 op Ile d'Oleron ook zijn visje mee en kwam de recordlijst op met een trekkervis van 2,12 kg.

En wat te denken van de voshai? In 1989 ving Dirk Heijdelberger bij Ile d'Oleron een exemplaar van 28 kg en daarmee een nieuw Nederlands record Europees water. Blijkbaar een baby-one, want Remco - de zoon van Henk Steenhuis - kreeg in de zomervakantie van 1996 een veel zwaarder exemplaar aan de lijn. Henk zei steeds, ik help je niet, je moet hem zelf in je uppie drillen, anders is het geen nieuw record voor je! En zo geschiedde. Na een lang gevecht kwam de voshai aan boord. Hij woog 134 kg!

Deze records van ombervis, gevlekte zeebaars, trekkervis en voshai staan nu nog steeds op de steeds indrukwekkender wordende Nederlandse recordlijst Europees water. Zal iemand deze records ooit breken?

Dat leden van de NCRZ zelf ook vaak goede vissers zijn, hoefde voorzitter Hans van Loenen niet te bewijzen gezien zijn toenmalige op de Azoren gevangen record grootogtonijn van 87 kg. Een herbevestiging kwam tijdens een vistrip in gezelschap van het nieuwe medecommissielid Peter Dohmen naar hun geliefde Ierland eind september 1990. Nou ja, in feite zaten ze dit keer in Noord Ierland en wel in **Portaferry**. In een ultieme poging om het staande record van H. Barten (een in 1984 op Helgoland gevangen ruwe haai van 19,5 kg) te breken, vertrok Hans samen met de schipper 's morgens waanzinnig vroeg, want later die dag moest er teruggevlogen worden. Zijn vismatten hadden hun hengels al ingepakt, maar Hans, een echte die-hard, ging voor zijn laatste kans op het Strangford Lough. Aan een 20 Lbs hengel en 40/100 nylon ving Hans een ruwe haai van een ongekend gewicht: 29,5 kg! Het oude record werd met 10 kg verpletterd en nu, ruim 30 jaar later heeft nog niemand dit record uit de boeken gevist. Hans is er dan ook nog steeds apetrots op, mede vanwege het feit dat deze ruwe haai voorzichtig naast de boot naar de haven werd

gevoerd, daar op de kade direct werd gemeten en gewogen en vervolgens springlevend kon worden losgelaten. In die dagen een uitzondering!

Het bestuur van de NCRZ besloot - weer in samenwerking met de EFSA - om een **recordboekje** uit te geven met een oplage van 10.000 stuks. Dit boekje werd samen met het **maanblad Zeehengelsport** verstuurd. Het werd bij veel vissers als onderdeel van hun visspullen ingepakt in de viskist. Zo kon bij een bijzondere vangst langs de Nederlandse stranden, maar zeker ook op een buitenlandse visreis, meteen worden gezien hoe de vangst zich verhiel tot het record (is het record verbroken? Is het een specimen?).

Peter Dohmen en Hans van Loenen waren ook elk jaar aanwezig op de Visma, de grote **hengelsportbeurs in Ahoy, Rotterdam** en op de door het Iers Nationaal Verkeersbureau gehouden voorlichtingsavonden en presentaties. Hier vertegenwoordigden ze de NCRZ en hier circuleerden de verhalen over recordvangsten. Elk record heeft wel zijn eigen verhaal, soms heel simpel, soms heel bijzonder.

Peter Dohmen reikte er in de stand van Inland Fisheries Ireland elk jaar certificaten uit aan de Nederlandse en Belgische vangers van een Irish Specimen. Een traditie die meer dan 30 jaar stand zou houden en waaraan veel vissers met veel plezier aan zullen terugdenken.

Ook Peter Dohmen wist een recordvis te vangen op een van zijn buitenlandse trips. In oktober 1988 was hij op het Kanaaleiland Guernsey, dat samen met Plymouth een van de nieuwe topstekken van veel Hollandse zeevissers werd.

De recordvis van Peter betrof een zeekarper van 2,2 kg.

Dat was in de tijd dat de door Bill Magan opgerichte en later door Hans Mortier geregelde **Guernsey Angling Club** vanuit Beverwijk weektrips organiseerde naar Guernsey. Een vlucht rechtstreeks of via Gatwick naar het kleine vliegveldje van Guernsey en verblijf bij Chris en Sylvia in het simpele, uiterst gezellige Burleigh Hotel vlakbij de haven. De schipper was de befaamde Dougle Lane. Eerst viste hij met de "Midnight Moon" om deze later te vervangen door de "Midnight Express", een extra verstevigde 43 ft. Aquastar. Als Dougle de haven uitvoer bij windkracht 6 en stroom en wind waren tegengesteld, dan maakte zijn boot klappers waarbij het moeilijk was om op je plekje achter de kajuit te blijven zitten.

Bij veel stroom werd er gevist op de banken, daarna werd er vaak gedrift over de wrakken om er richting dood tij bij te ankeren. En dat kon hij feilloos. Hij ankerde 80 meter diep, gaf voldoende ankerlijn en als je dan je lood liet zakken en wat lijn gaf, dan voelde je het gewoon tegen het wrak aan tikken. Op die plek je aas (een makreelflap, een lap inktvis of een combi ervan) rustig laten liggen en binnen no time

kwamen de voorzichtige aanbeetjes van de kongers. Vooral niet slaan, lijn geven om de achterdochtige kongers te pleasen, dan kwam de echte beet vanzelf. Dán aanslaan en de konger de eerste 5 meter bij het wrak weg zien te krijgen met de slip dicht. Alles of niets dus. Had je hem eenmaal los van het wrak, dan ietsje speling geven op de slip en pompen maar. Prachtig!

Dougle nam de kongers en de rest van de vangst mee. De Fransen schijnen die kongeralen lekker te vinden....samen met de huur voor de boot was dat tussen mei en oktober zijn handel.

Dat moest natuurlijk records opleveren en dat deed het ook. Het record **kongeraal** is dan ook gevangen op Guernsey. Sinds 1984 had Frans van Oss uit Nijmegen dit record nog gedeeld in handen (22,7 kg), maar deze Guernsey vangst werd in 1990 bijna verdubbeld door D. Goris uit Roosendaal om tenslotte in 1991 te eindigen bij Victor Kroon uit Barendrecht (49,04 kg). In Engelse ponden was dit Lbs 108, meer dan de magische grens van LBS 100. Daardoor kon Victor toetreden tot de British Conger Club (BCC). De kongeraal van Victor Kroon was zwaarder dan het toenmalige Kanaaleilandenrecord van ruim Lbs 98 en zat slechts Lbs 1 en 6 oz onder het Britse, tevens wereldrecord. Victor schreef in zijn verslag, dat het wrak waarop gevist werd bijna was leeggevist. Er kwam geen leng en kabeljauw meer van af, waardoor de kongeralen meer kans kregen het aas te pakken. Victor ving die dag nog 3 kongeralen van tussen de Lbs 60 en 80. Zijn armen hebben zeker nog twee dagen geprotesteerd, zo schreef hij.

Een ander record met zijn eigen verhaal betreft de **rode zeebrasem**. In de jaren 70 was deze vissoort overvloedig aanwezig in de wateren van de Kanaaleilanden om daarna bijna te verdwijnen. Veel werd er weggevist door een nieuwe vistechniek van Franse vissers. Toen Yme Nijholt uit Gorssel op 21 september 1995 dan ook een kanjer van een rode zeebrasem aan dek haalde (2,75 kg - verbetering van het staande record van 2,66 kg uit 1984, gevangen in Plymouth door Piet van Nieuwkoop uit Leiderdorp), was het bij Dougle en zijn bemanning meteen alle hens aan dek. Rode zeebrasem, zei Dougle. Jaren niet gezien!! En culinair zeer hoog aangeslagen! Er gingen meteen nog wat lijnen overboord en binnen 5 minuten ving handdeck Paul de Jersey een nóg zwaarder exemplaar van 3,1 kg, een Guernsey record. Yme Nijholt ving er nog een, iets kleiner nu en wég was de rode zeebrasem. De hele week geen eentje meer gezien. Een curieus moment.

Het record **zeekarper**, in de trotse handen van Peter Dohmen, was 5 dagen later aan de beurt. Tot 2 maal toe werd het record verbroken, zowel door Ton Nientied met een exemplaar van 2,4 kg als door Hans Mortier met een zeekarper van 2,51 kg. Sorry Peter, maar het was niet te vermijden.

Verder nog records uit Guernsey? Zeker. Het record **griet** werd er ook 3 x verbroken. Via Anton Achterberg (1987 2 kg) en eerder vermelde Yme Nijholt (1988 3,79 kg) kwam het record in 1994 in handen van Richard Piké uit Amstelveen (4,82 kg).

Ook het record **gevlekte lipvis** kwam via Ierland en Plymouth, UK op Guernsey terecht. Tot 3 x toe werd het verbeterd om in 1995 te eindigen bij Jan Boeschoten uit Amsterdam (3,05 kg).

Ook het huidige record makreel en paling komen van Guernsey.

Al deze records (kongeraal, rode zeebrasem, zeekarper, griet, makreel en paling) zijn sindsdien niet meer verbroken. Werk aan de winkel dus voor de nieuwe generatie!

Vermeldenswaardig m.b.t. Guernsey is ook, dat Hans Mortier in 1992 er het record zeebaars in handen kreeg met een exemplaar van 5,65 kg om dat record in 2003 te verliezen door de vangst van een zeebaars op Ile d'Oleron van 6,45 kg door Jerom Perree, zoon van de eerder vermelde Hank. De recordzeebaars van de toen 15 jarige Jerom werd gevangen met een 15-40 grams Shimano spinhengeltje beaasd met een 50 grams haringpilkertje. Hij kwam van een diepte van 30 meter vanaf een wrak een mijl of 4 uit de Franse kust. Met 12/100 web wizardlijn kostte het Jerom ruim een kwartier om de vis van zijn leven in het schepnet te doen belanden, een prestatie van formaat.

12 Jaar later is het record in handen gekomen van G. Verswijver uit Wissenkerke met een baars van 6,58 kg. Gezien het record van 8,97 kg van Joop Folkers op de lijst Nederlands kustwater zit hier zeker nog rek in.

-0-

M.i.v. 1-1-1994 werd de commissie versterkt met **Dr. Han Nijssen**, als wetenschappelijk onderzoeker verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en conservator van de collectie vissen van het instituut voor Taxonomische Zoölogie.

En m.i.v. 1-1-1996 werd de functie van penningmeester ingenomen door **Ronald Meijer** uit Polsbroek, die de in 1995 overleden Gerrit Endevelde opvolgde.

Vanaf 1996 wordt elke vanger van een record in elk van de 3 categorieën in de gelegenheid gesteld om naast de **NCRZ recordspeld** in het bezit te komen van een op professionele wijze gekalligrafeerd **record certificaat**. In later jaren (vanaf 2006) werd daar nog een speciaal ontworpen badge aan toegevoegd.

Er werd weer een recordboekje uitgebracht, 52 pagina's met recordlijsten, reglement, claimformulier, vangstverslagen en foto's.

De **Nederlandse sportvissers werden steeds reislustiger**, ook naar verdere oorden. Steeds als een reisorganisator met een nieuwe bestemming kwam, stapten

de pioniers het vliegtuig in. Was de reis succesvol, dan gingen de verhalen al snel in de rondte en volgden degenen die eerst de kat uit de boom keken.

Zo waren er in de 90-er jaren veel reizen naar de Rode Zee. Bij **Hurghada** sneuvelden daardoor de nodige records in de **categorie Wereldzeeën**. De staande records barracuda, cobia, gigant trevally, hondstonijn en tanguigue werden verbeterd en de twinspot snapper, de Malabar en roving grouper kwamen voor het eerst op de recordlijst te staan.

Ook **Malindi**, Kenia werd zo'n topbestemming. Stonden er tot begin 1990 alleen de triple tail en de zeilvis als record uit Malindi te boek, daar kwamen al snel de pickhandle barracuda, blubbervis, groene jobvis, grote zaagbaars, GT, zeilvis, wahoo, zwaardvis en de zwarte marlijn bij te staan. Het was er blijkbaar ook een haaienparadijs gezien de vangsten van records spinnerhaai, stierhaai, witpunt Oceanische haai en tijgerhaai.

De **Canarische Eilanden en Madeira** zijn door de jaren heen altijd een topbestemming geweest. Het record blauwe marlijn werd er diverse malen gebroken. In 1989 door Hans van Bommel vanaf Gran Canaria (313 kg), vervolgens in 1993 door Henny van Marle vanaf Graciosa (363 kg) en een jaar later door C de Groot vanaf Madeira (411 kg). Deze laatste vis werd alleen nog overtroefd door de blauwe marlijn van 499,4 kg, die Cor Woudhuizen in 2002 vanaf **Mauritius** ving.

T.a.v. de **Europese wateren** waren er ook ontwikkelingen gaande. In het traditionele visparadijs Ierland is er een tijd sprake geweest van slecht beheer van de visbestanden. Vissers namen nogal eens de gevangen haaien mee teneinde in de haven op de kade foto's te maken van de vangst. Om vervolgens die dode haaien weer het water in te kieperen als voer voor de krabben. Grote roggen werden soms bij de charterboot opgehangen als "reclame" om vissers over de streep te trekken om met de betreffende charterschipper mee te gaan. Wat deze heel vervelende praktijken doen met de visstand, daar werd blijkbaar niet over nagedacht.

Ook commerciële schippers deden soms geen goed aan de bestanden van bepaalde vissoorten. Moest je vroeger nog wel eens verkassen om van de scholen doornhaai af te zijn, dat veranderde toen men deze vis steeds meer ging consumeren. Met als gevolg dat je nu echt moet zoeken om deze haaiensoort nog tegen te komen.

Het gevolg was dat de visbestanden van de doornhaai en zeker ook de voor sportvissers zeer gewilde blauwe haai sterk terugliepen. Het gevolg daarvan deed zich voelen in de afnemende aantallen buitenlandse sportvissers en dus in de dalende inkomsten van charterschippers, pensions, restaurants, etc.

Gelukkig is later het besef gekomen, dat er anders aangekeken diende te worden tegen de gevangen vis en voor de meeste sportvissers is "catch and release" nu de norm.

Veel Ierlandgangers zochten ondertussen wel hun heil in andere streken. Met name **Noorwegen** werd erg populair.

Ook hier was de technische vooruitgang een beslissende factor. Werd er in de beginjaren op Guernsey in de harde stroom daar nog met stalen (!!) lijnen gevist, later werden die vervangen door het dikke Dacron en later weer door steeds dunnere en sterkere gevlochten Dyneemalijnen. Om destijds een 50/100 nylon voorslag aan de stalen lijn te knopen, was een kunst op zich. En als je per ongeluk de spanning van die stalen lijn afhaalde, man, wat een pruik kon dat opleveren....

Zogezegd ging een groep fanatieke EFSA vissers in 1993 onder leiding van NCRZ-voorzitter Hans van Loenen op expeditie naar Langesund in Noorwegen. Gevist werd met Ulf Stahre, een bekende Zweedse schipper. Op ruim 200 meter diepte ving Joost Spreeuw uit Vlaardingen een leng van 25,4 kg, een verbetering van het uit Courtmacsherry, Ierland stammende record met ruim 6 kg.

Twee jaar later ging er weer een groep die kant op en nu was het doel een nieuw record lom. Veel specimens werden er gevangen en ook de gewenste recordverbetering lom. Hans van Loenen zélf ving een lom van 13,6 kg en verbeterde daarmee het record dat met 10,8 kg al 2 jaar op zijn naam stond.

Tijdens diezelfde trip ving op ruim 400 (!) meter diepte, uiteraard met dank aan de gevlochten lijn, Peter Ouwendijk uit Krimpen aan de Lek een Groenlandse haai van 20,5 kg.

Het kabeljauwrecord stond in die tijd op naam van P. Schrauwen uit Roosendaal, met 25,3 kg de in 1994 gevangen zwaarste kabeljauw tijdens het "Torsk Festivalen" in de Öresund, Zweden. Maar ook dat record sneuvelde in Noorwegen. Harm Nuis uit Vlaardingen ving in 1997 in Soroya een kabeljauw van liefst 26,5 kg.

Dat jaar werden in Noorwegen ook de records roodbaars, schar, schelvis en wijting verbeterd en werd er met de sterrog een nieuw record gevangen. Harry Bosma uit Drachten ving deze sterrog in Kragero, met 1,96 kg blijkbaar zwaar voor zijn soort, want het record houdt nog steeds stand.

-0-

Inmiddels was de nieuwe eeuw aangebroken. Tot de commissie van de NCRZ trad per 1-1-2000 **Cas Al** toe. Cas was EFSA specimen visregistrator en sinds jaar en dag penningmeester van Zeevis Vereniging Zandvoort (ZVZ). Hij is voor deze visvereniging zelf organisator van vele trips naar o.a. het Gele Rif in Denemarken, waar het dek van de uit Hirthals varende Antares nogal eens vol lag met flinke lengen. In het voorjaar van 2002 regelde Cas het om samen met een vriend van zijn zoon een **website** te bouwen **voor de NCRZ**. Vanaf dat moment werd alle info omtrent de NCRZ via de digitale snelweg supereenvoudig toegankelijk gemaakt.

Rond die tijd komt er ook nieuw inzicht in hoe om te gaan met je bijzondere vangst, **terugzetten of officieel record?**. Bij veel sportvissers staat de bescherming van kwetsbare vissoorten in de belangstelling. Catch & Release dus.

De commissie heeft daar uiteraard veel waardering voor.

Bij de recordlijst gaat het echter om een zorgvuldige vergelijking van de vangstgegevens en hier is de norm dat de potentiële recordvis aan de wal (en dus in stabiele omstandigheden) en op geijkte weegapparatuur dient te worden gewogen.

Vooraf voor de categorie Wereldzeeën betekent dit dat het breken van een record van die extreem zware vissen eigenlijk nauwelijks meer te doen is. Op de Canarische Eilanden is er van overheidswege een tendens gaande om het sportvissers alleen maar moeilijker te maken. Veel records van grote roggen komen daar vandaan, zoals de duivelsrog (65 kg H. Bos, Amstelveen), de vlinderrog (80 kg T. Broos, Roosendaal) en de koeneusrog (13 kg Marcel Waldschmit, Krommenie). Deze mogen niet meer aangeland worden en kunnen daardoor niet gewogen worden en dus is de weg naar een record onmogelijk gemaakt. Schipper Randy Das van de Cal Rei (Puerto Mogan, Gran Canaria) kreeg van overheidswege te horen, dat de foto's van op zijn dek gefotografeerde roggen van zijn website verwijderd dienden te worden. En dan te weten, dat als er nu één iemand is, die uiterst secuur te werk gaat met een gevangen rog (onthaken, snel fotograferen en rustig terugzetten van de rog) het Randy wel is.

Tussen 1-1-1982 en 1-1-2000 was het **aantal records** voor het Nederlands zeewater gestegen van 47 naar 87, voor Europese zeeën van 47 naar 93 en voor Wereldzeeën van 27 naar 71.

Hoe staat het er nu voor met de recordlijst Zeevissen Nederland?

De **tendens**, die gaande is, wordt mede veroorzaakt door de hogere temperatuur van het zeewater. De traditionele vissoorten, die op de Noordzee door de sportvissers belaagd werden, worden minder talrijk en vooral kleiner dan voorheen.

Zo werd het **kabeljauw**record in de 90-er jaren - mede door het wrakvissen, het gebruik van GPS en het kunstaas - nog diverse malen gebroken. Maar zwaarder dan de door Ted Jager uit Leidschendam in 1997 gevangen kabeljauw van 31 kg (!) of langer dan de in 1995 door Anton Spiering uit Gameren gevangen kabeljauw van 125 cm zijn we niet meer gekomen.

Hetzelfde verhaal geldt voor de **pollak**. Dat record werd in de 90-er jaren 9 maal verbroken om te eindigen bij de door J. Witte uit Borssele in 2002 gevangen pollak van 7,87 kg en de door G. Dersjant uit Den Haag in 1999 gevangen pollak van 90,2 cm.

De **koolvis** is een verhaal apart. In 1997 ving Rob Boom uit Terschelling een koolvis van 6.420 gr/ 92 cm, let wel...vanaf het strand. Een uitgebreid verslag van deze bijzondere vangst stond destijds in de Zeehengelsport en wordt bewaard in het Archief van de NCRZ.

Het record **leng** is in 1996 blijven steken op 9,4 kg/ 127 cm, gevangen door Marco Brouwers uit Vessem.

Eerder hadden we al geconstateerd dat de records van de **platvissoorten** al decennia oud zijn.

Voor bovenstaande vissoorten staan de records uiterst scherp en zal een recordverbetering zeer moeilijk zijn. Maar zeg nooit nooit....!

Het **positieve van het verhaal** en van de hogere watertemperatuur en mogelijk ook van het minder bevuild raken van het zeewater is, dat nieuwe vissoorten in de Nederlandse wateren talrijker worden.

Zeekarper, diverse soorten harder en goudbrasem worden de laatste jaren toch goed gevangen en de records van deze soorten sneuvelden dan ook regelmatig. En vooral in Zeeland doen de gevlekte gladde haai, de ruwe haai en diverse soorten rog het goed.

Het record **ruwe haai** werd diverse malen verbeterd en staat nu op ruim 19 kg en op 169,5 cm lengte, gevangen in 2020 door expert Peer Boogaart, Steenbergem.

Het record **gevekte gladde haai** staat op naam van Willem Suikerbuik, Bergen op Zoom (143 cm uit 2004) en Henk Ernest, Halsteren (9,65 kg uit 2011).

Het lengterecord **pijlstaartrog** werd op de Oosterschelde in 2020 verbeterd door Jeffrey van Est, Bergen op Zoom (141 cm), terwijl het lengterecord **stekelrog** in 2020 verbeterd werd door Henk Lips, Made (68 cm).

Zelfs het uit 1979 stammende record **kongeraal** werd in 2020 verbeterd. De 4 ingediende claims maken duidelijk dat ook deze soort door het warmere water naar Nederland "gelokt" is. Het record staat nu op naam van Martijn Roos uit Nieuw-Vennep (952 gr/76 cm).

Verdere recordverbeteringen van deze soorten én van vele soorten mini's (grondels, slijmvisjes, lipvissen, e.d.) zijn dan ook zeker wel te verwachten.

De Oosterschelde, waar in het verleden al mooie records werden gevangen en waar in 2020 de records pijlstaartrog, gevlekte rog en ruwe haai vandaan kwamen, is door de open verbinding met zee gelukkig behouden als onderdeel van het Nederlands zeewater. Er kwamen in de loop der jaren de nodige claims binnen, die afgewezen moesten worden omdat het water waar de vis gevangen werd, inmiddels behoort tot het binnenwater (Veerse Meer, Grevelingen, Noordzeekanaal binnen de sluizen, etc). In het algemeen geldt, dat als de vis wordt gevangen in water dat staat vermeld in de door Sportvisserij Nederland uitgegeven **vispas**, dit water behoort tot het zoete

water en de daar gevangen vis dus niet in aanmerking komt als recordvis Nederlands zeewater.

Wat de kongeraal betreft, werd er ooit een claim ingediend van de vangst van een monsteraal van 153 cm en 8.700 gram op de Maasvlakte. Het Utrechts Nieuwblad meldde in januari 1981, dat deze kongeraal gevangen was door Ton van Esch uit Utrecht na een heroïsche strijd van 2,5 uur met een puitaal als aas. Ton meldde in de krant dat met deze unieke vangst het er dik in zat dat hij een nieuw record had gevestigd.

Aangezien er toen onder zeevissers ook al heel wat werd afgepraat over opzienbarende vangsten, werd al rap duidelijk dat het een oude foto betrof van een kongeraal die was gevangen in Frankrijk.

Niet voor de eerste keer bleek, dat ten koste van alles recordhouder willen zijn je reputatie lelijk geschaad kan worden.

Hoe staat het er nu voor met de recordlijst Europese Zeeën?

De visreizen naar **Noorwegen** hebben de afgelopen 20 jaar in grote mate het beeld bepaald. Van een enorm aantal soorten werden de records verbroken. Zo waren er in Noorse wateren recordverbeteringen van blauwe leng, blauwkeeltje, draakvis, heek, schar, tongschar, scharretong, lange schar, schol, roodbaars, schelvis, wijting, zalm, zeewolf, gevlekte zeewolf en zilversmelt.

T.a.v. de écht zware soorten begint de rek er echter ook een beetje uit te raken.

Het record **kabeljauw** staat sinds 2005 op 37,52 kg (Sander Pieters, Rotterdam), het record **lom** is van Hans van Loenen via Peter Ouwendijk in 2005 terecht gekomen bij Hans Boersma, Drachten (14,5 kg).

Het record **leng** is inmiddels 36,5 kg, in 2009 gevangen door G. Dol, Voorhout.

Het record **koolvis** stond in 2004 nog met 18,2 kg op naam van Pim Pos, maar Marco Kraalman, medewerker van Sportvisserij Nederland, ging daar in 2014 overheen met een koolvis van 19,5 kg.

Het record van de Noorse sportvis nummer 1 de **heilbot** kwam in 2004 in handen van Hans van Sabben (61 kg), werd in 2009 nipt gebroken door Ton Nientied (62,5 kg) om in 2010 in handen te komen van A. Verhagen, Rhoon met een spectaculaire heilbot van 162,7 kg!!

De **samenstelling van de commissie van de NCRZ** onderging nogal wat veranderingen.

In 2004 stopte Dr. Dolf Boddeke, een van de oprichters van de NCRZ. Hij was 19 jaar met grote inzet secretaris en 14 jaar wetenschappelijk adviseur van de commissie. Kort daarop in 2005 overleed Jacob Boom, ere-voorzitter, in 1971 ook oprichter van de NCRZ.

Wetenschappelijk adviseur dr. Han Nijssen trad in 2005 terug en werd vervangen door Dr. H. Heessen, visserijbioloog verbonden aan het voormalige RIVO (Rijks Instituut voor Visserij Onderzoek), tegenwoordig Wageningen IMARES.

John Piekaar trad in 2008 toe als archivaris. Hij maakte het historisch archief beter toegankelijk door samen met Cas Al alles te digitaliseren. Van alle records is inmiddels op de site www.ncrz.nl te zien wie de achtereenvolgende recordhouders in de loop der jaren zijn geweest. Een bereklus.

Peer de Cock trad per 1-1-2004 af, terwijl **Peter Ouwendijk** toetrad. Peter is visregistrator bij EFSA Nederland plus hij is de vertegenwoordiger in Nederland van de IGFA (International Game Fish Association).

Peter Ouwendijk maakte vlak daarvoor een spectaculaire entree op de recordlijst Europese zeeën door in 2003 vanuit St. Raphaël aan de Cote d'Azur in **Zuid-Frankrijk** de zwaarste vis op de lijst vangen. Het betrof een van 1000 meter (!!) diepte komende zeskieuwige haai van 361 kg/ 402cm. Een uitgebreid al even spectaculair verslag verscheen dat jaar in de Zeehengelsport.

Daarnaast ving Peter die zomer in St. Raphaël nog een record greater amberjack van 23,4 kg. Het jaar erop verbeterde hij dat record tot 27,5 kg, waar het tot op de dag van vandaag nog steeds op staat.

In 2013 ging het record grootogtonijn van Hans van Loenen eraan. Peter Ouwendijk verbeterde het in 2013 op de Azoren naar liefst 131,5 kg.

Qua aantal records werd **Ierland** de afgelopen 20 jaar dus overvleugeld door Noorwegen, dat neemt niet weg dat er een recordverbetering was van de blonde rog in 2004 (16,34 kg, in Cobh gevangen door G. v/d Riet, Putte) en een spectaculair nieuw record blauwvintonijn in 2003 (230,15 kg, in Downings gevangen door B. Smit, Alkmaar).

In Redbay, **Noord Ierland** waren er recordverbeteringen van de doornhaai in 2011 (10,61 kg A. Kouwenhoven, Delft) en de Spaanse hondshaai in 2011 (1,33 kg J. Vrieswijk, Zwolle).

Voorts werden er in **Spanje** nog een aantal records gebroken. Zo verbeterde J. van Kimmenaede, De Zilk in de Ebrodelta tot 2 maal toe het record blauwe baars (bluefish) om tenslotte in 2003 uit te komen op 7,88 kg.

Eveneens in Spanje, maar dan vanuit L'Estartit aan de Costa Brava ving Ton Nientied een flink aantal nieuwe records bijeen, zoals gestreepte barracuda, bonte pieterman, gaffelkabeljauw, goudharder, grijze harder, Spaanse makreel, leervis, etc. Van de zonnevis (John Dory) ving Ton op 170 meter diepte een exemplaar van 2,56 kg en verbeterde daarmee nipt het in Carrigaholt, Ierland door Diet Schipper, Oud-Sabbinge gevangen record.

Het zijn weliswaar niet die spectaculaire 100 kg+ vissen, maar het bracht Ton met 16 records wel aan de leiding op de recordlijst NCRZ naar aantal records (zie www.ncrz.nl).

Hoe staat het er nu voor met de recordlijst Wereldzeeën?

Waar wél regelmatig recordvissen van meer dan 100 kg aan worden toegevoegd, is de **lijst Wereldzeeën** (categorie 3).

Vlak vóór de economische crisis rond 2008 kwamen de Nederlandse vissers met records vanuit alle windstreken op aarde.

Van het midden in de Atlantische Oceaan gelegen **Ascension Island** kwamen in 2003 de records olievis en zeskieuwige haai, beide gevangen door Marcel Waldschmit, Krommenie. Laatst genoemde haai woog maar liefst 505 kg.

Vanaf datzelfde eiland ving G. van der Vegt in 2005 het record Galapagos haai.

Uit **Nieuw Zeeland** kwam in 2003 een recordverbetering gestreepte marlijn (140,6 kg Frans Leest, Oosterhout).

Uit **Namibië en Zuid Afrika** kwamen diverse records gitaarrog en het record koperhaai werd er in 2004 verbeterd tot 110 kg (P. Schapendonk, Sprang-Capelle).

Het record zijdehaai kwam in 2003 nieuw op de lijst (210 kg Peter Ouwendijk, Ouderkerk a/d IJssel).

Uit **Gambia, Guinee-Bissau en Gabon** kwamen o.a. records Guinese barracuda (2012/27,7 kg Eduard van den Berg, Zevenhuizen) en kapiteinsvis (2002/27,7 kg Tom Sluyter, Den Haag).

Venezuela was ook populair. Het huidige record geelvintonijn werd er gevangen (2003/112 kg Frans Veltenaar, Huizen). Wat een gevecht zal dat geweest zijn.

Ook de huidige records zwaardvis (2004/95 kg R. Volwerk, Steenberg) en goudmakreel (2008/28 kg Martin Scherpenhuisen, Veldhoven) komen uit dit land.

Rodrigues was ook populair. In 2008 kwamen hier al de huidige records black saddle grouper, groene jobvis en twinspot snapper vandaan, later werden daar ook de huidige records hondstonijn (2014/ 65,4 kg Mart van Est, Bergen op Zoom) en barracuda (2015/ 27,54 kg P. van den Berk, St. Oedenrode) gevangen.

Na de economische crisis kwamen ook de **Kaapverdische Eilanden** in beeld.

2 nieuwe records spot-fin porcupine fish en Atlantic horse-eye jack werden er gevangen door Michael van Stein, Nieuwerkerk a/d IJssel. Of moeten we zeggen uit Maio, waar hij op de Kaapverdische Eilanden visgids is.

Commissielid Peter Ouwendijk ving op deze eilandengroep in 2014 al een record pijlstaartrog (182 kg) om daar in 2019 vanaf Maio een nieuw record barred hogfish en een verbetering record verpleegstershaai aan toe te voegen. Laatstgenoemde haai was met 66,8 kg het zwaarste exemplaar van een groot aantal (28!) verpleegstershaaien, die vanaf het strand (!!) werden gevangen. Alle dikke verbeteringen van het oude record van 18 kg uit 2001 (M. Kok, Zaandam). Pieter

Beelen liet ook 2 verpleegstershaaien van boven de 60 kg weer zwemmen, ruim boven het oude record maar net onder het nieuwe record van 66,8 kg.

Peter Ouwendijk kon ook zijn het **1e officiële catch & release record** aan de lijst Wereldzeeën toevoegen. Het betrof een tijgerhaai met een door de professionele schipper geschat gewicht van 550 kg bij een geschatte lengte van 4,5 meter. Het aanlanden en dus doden van zo'n vangst teneinde het exacte gewicht vast te kunnen stellen, is niet meer van deze tijd. Niet door de wet- en regelgeving in veel landen, maar ook niet door de intenties van vele sportvissers om vissen niet te doden, zeker niet in het geval van zo'n prachtige sportvis.

De commissie van de NCRZ heeft recentelijk besloten om dit record op te nemen in de recordlijst. Het geschatte gewicht van deze vangst was ruim 20% méér dan het huidige record en kwam daarom naast het huidige record op de officiële recordlijst Wereldzeeën te staan met de vermelding C&R (catch and release).

Hiermee wordt het **ook in de toekomst mogelijk om grote, zware en vaak gevaarlijke vissen als record te laten opnemen** zonder dat de vis gedood hoeft te worden.

Zo gaat de commissie mee met de tijdsgeest.

Overigens heeft Peter Ouwendijk met bovenstaande vangsten zijn totaal aantal records opgeschroefd naar 14, waarvan 3 gevangen in Europees water en 11 op de Wereldzeeën. 6 Records betreffen vissen van meer dan 100 kg.

Op de recordlijst naar aantal records neemt hij hiermee de 2e plaats in, gevolgd door Marcel Waltschmit met 9 records, alle gevangen op de Wereldzeeën.

Qua gewicht kwam het geschatte gewicht van de tijgerhaai van Peter Ouwendijk met 550 kg naast de blauwvintonijn uit 1983 van Jaap Tuit, Den Haag. Van deze vis werd het gewicht in die "andere" tijd dus wél echt gewogen. Daarmee zijn deze 2 vissen de zwaarste, die op alle lijsten voorkomen.

In 2001 kwam er wel een **nóg zwaardere vis** op de lijst te staan, namelijk een door Dennis Simonis, Den Haag gevangen tijgerhaai van 635 kg met een lengte van 393 cm. Na raadpleging van de in de wetenschappelijke wereld geaccepteerde lengte-gewicht grafieken werd echter geconstateerd, dat dit gewicht niet als 100% aannemelijk kon worden beschouwd. Er was geen enkele twijfel aan de legitimiteit van de vangst en van de claim op zich, maar er kon niet worden uitgesloten dat bij de vanwege de enorme massa van deze vis geïmproviseerde weging, ongewild afleesfouten zijn gemaakt. Door dit voortschrijdende inzicht werd dit record dus van de lijst gehaald teneinde weer te worden vervangen door het vóór deze vangst staande record van 346,8 kg met een lengte van 375 cm van Vincent van Baak uit IJsselstein.

Hoe staat het er nu voor met de commissie NCRZ?

De laatste jaren onderging de commissie van de NCRZ wederom diverse wijzigingen. Per 1-1-2009 kwam drs. **Bert Zoetemeyer** de commissie versterken. Bert is werkzaam bij Sportvisserij Nederland te Bilthoven en is mede-samensteller van de in 2009 verschenen Veldgids De Nederlandse Zeevissen.

In 2012 overleed dr. Ab Kessler, in 1971 mede-oprichter van de NCRZ en al die jaren actief in de commissie. Zijn kennis als bioloog leidde tot het verdiepen van standpunten en inzichten met betrekking tot de systematiek en nomenclatuur.

In 2015 besloot Hans van Loenen na 25 jaar voorzitterschap het stokje over te geven aan commissielid en hoofdredacteur/uitgever van diverse hengelsportmagazines waaronder Zeehengelsport Peter Dohmen.

Per 1-1-2017 versterkte **Pieter Beelen** de commissie. Pieter is medewerker van Sportvisserij Nederland en een uiterst actief sportvisser. Hij ontwikkelde o.a. de unieke VISsensscanner, die met je smartphone automatisch de juiste vissoort herkent. Hij is samen met Ruud Pannekeet, ook medewerker van Sportvisserij Nederland, de dragende kracht achter de website www.specieshunters.com. Gebruikers van deze site proberen zo veel mogelijk soorten te vangen en komen inmiddels uit veel landen van over de hele wereld.

Toen voorzitter Peter Dohmen in december 2018 met pensioen ging en niet langer verbonden was met de uitgeverij van o.a. Zeehengelsport, veranderde de situatie.

Peter trad af als voorzitter met in zijn kielzog secretaris Carel Boonen, die ook al weer 28 jaar actief was geweest in de commissie. Ook archivaris John Piekaar stopte i.v.m. zijn leeftijd en trouwens, zijn grootste klus zat erop.

Hoe nu verder? Om de continuïteit van de NCRZ te waarborgen, werd besloten om **de activiteiten van de commissie onder te brengen bij Sportvisserij Nederland.**

Een en ander past prima binnen de doelstellingen van onze nationale belangenbehartiger.

M.i.v. 1-1-2019 werd namens Sportvisserij Nederland **Pieter Beelen**, die al 2 jaar in de commissie zat, de nieuwe voorzitter.

Commissieleden Ronald Meijer (vanaf 1996), Cas Al (vanaf 1999) en Peter Ouwendijk (vanaf 2004) blijven met al hun ervaring behouden voor de commissie, terwijl **Ton Nientied** zich bij de commissie aansluit. Ton regelde de afgelopen 20 jaar het hele zeevisgebeuren van hengelsportvereniging Alkmaar & Omstreken (www.hsvalkmaar.nl).

Drs. Bert Zoetemeyer blijft wetenschappelijk adviseur.

De contacten met Publishing House & Facilities blijven behouden via **Berend Masselink**, de nieuwe hoofdredacteur van Zeehengelsport magazine. De publicatie van het jaarverslag van de commissie plus de recordlijsten is daarmee in goede handen.

Wat valt er nog te verwachten m.b.t. de huidige recordlijsten?

We constateerden eerder al, dat het steeds moeilijker wordt om als sportvisser op de lijst Nederlands Zeewater te komen. Toch zagen we dat er de afgelopen 5 jaar wel weer diverse nieuwe vissoorten gevangen werden. In Nederland waren dat de schurftvis, de grote pieterman, de Mediterrane meun, de kliplipvis en de paganelgrondel. Van eerder gevangen soorten werden de records gebroken, soms na 30 jaar!

Er blijft dus altijd weer ruimte om bestaande records nóg scherper te zetten en ook om nog wat soorten aan de lijst toe te voegen. Er zijn al vangsten geweest van wat nieuwe soorten in het Nederlands kustwater zoals bonito, bandzeebrasem (ook wel witte brasem genoemd) en Baillons lipvis. Deze soorten zijn nog niet geclaimd, maar wat niet is kan nog komen.

Op de Europese en Wereldlijst zijn er de laatste jaren vrij weinig nieuwe claims binnengekomen, maar als het reizen na de coronaperikelen weer vrijgegeven wordt, verwachten we hier zeker een opleving.

Tussen 1-1-2000 en 1-1-2021 was het **aantal records** voor het Nederlands zeewater gestegen van 87 naar 113, voor Europese zeeën van 93 naar 111 en voor Wereldzeeën van 71 naar 96.

In totaal zijn er tijdens het bestaan van de NCRZ 838 claims toegekend, een gemiddelde per jaar van ruim 16. Een bestaand record werd 518 keer gebroken, zodat er **nu nog 245 recordhouders op de lijsten** te vinden zijn, die **gezamenlijk in het bezit zijn van 320 records**.

En om met een oude wijsheid (Dagobert Duck) af te sluiten: er kan altijd nog meer bij.